

Konkret sag om tålt ophold bør afgøres af domstolene

Ombudsmanden har henstillet, at en udenlandsk statsborger får fri proces til en retssag mod Udlændingestyrelsen.

2. juni 2016

Manden har siden september 2008 haft pligt til at bo i Center Sandholm, efter at han fik en fængselsdom og blev udvist af Danmark. Han kan imidlertid ikke tvangsudsendes, da han vil være i livsfare i hjemlandet. Han er derfor på "tålt ophold".

Manden har ægtefælle og børn her i landet, som han har udtrykt ønske om at bo sammen med. Han er dømt for ét tilfælde af alvorlig personfarlig kriminalitet. Der er ifølge Udlændingestyrelsen ikke væsentlig risiko for, at manden vil skjule sig for myndighederne eller begå ny kriminalitet.

Ombudsmanden vurderer – efter at have behandlet en klage fra mandens advokat – at det må anses for tvivlsomt, om det er i overensstemmelse med dansk ret og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention fortsat at kræve, at manden opholder sig i Center Sandholm.

Manden har pligt til at bo i Center Sandholm, for at myndighederne kan finde ham og sende ham hjem, den dag hans forhold i hjemlandet måtte ændre sig. Samtidig skal opholdspligten forebygge ny kriminalitet.

"Den pågældende har for længst afsonet sin straf, og der er ikke noget, der tyder på, at han vil skjule sig eller begå ny kriminalitet. Der er heller ikke tegn på, at hans forhold i hjemlandet vil blive forandret. Derfor må man spørge, om det er lovligt at fastholde kravet om, at han skal bo i Center Sandholm, efter nu snart 8 år", siger ombudsmand Jørgen Steen Sørensen.

Han peger på, at afklaring af dette spørgsmål bør ligge hos domstolene.

"Domstolene kan fastsætte den fremtidige linje i tilsvarende sager. Derfor har jeg nu henstillet, at manden får fri proces", siger Jørgen Steen Sørensen.

Se anonymiseret version af ombudsmandens brev af 18. april 2016 til Udlændingestyrelsen her. Udlændingestyrelsen oplyste den 18. maj 2016, at styrel-

NYHED

sen ikke havde yderligere bemærkninger. Se endvidere brevet af 31. maj 2016 til Civilstyrelsen her.

Yderligere oplysninger:

Folketingets Ombudsmand Jørgen Steen Sørensen, tlf. 20 33 97 52

Souschef Vibeke Lundmark, tlf. 33 13 25 12

FAKTA

- *Det fremgår af § 23 i ombudsmandsloven, at ombudsmanden kan henstille, at der meddeles fri proces i anledning af forhold, der er omfattet af ombudsmandens virksomhed.*
- *Efter (nu) § 42 a, stk. 8, i udlændingeloven bestemmer Udlændingestyrelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, som er udvist ved endelig dom efter lovens §§ 22-24, men som ikke kan udsendes af landet, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted.*

I praksis betyder det som udgangspunkt, at udlændingen indkvarteres i Center Sandholm, hvor vedkommende skal overnatte. Udlændingen er dog ikke frihedsberøvet.

- *Artikel 2 i Tillægsprotokol nr. 4 til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention angår frihed til valg af opholdssted. Det fremgår af bestemmelsen, at enhver, der retmæssigt opholder sig på en stats territorium, inden for dette territorium har ret til bevægelsesfrihed og til frit at vælge sit opholdssted. Udøvelsen af denne ret kan kun underkastes begrænsninger "som er i overensstemmelse med loven, og som i et demokratisk samfund er nødvendige af hensyn til den nationale sikkerhed eller den offentlige tryghed, for at opretholde ordre public, for at forebygge forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og frihedsrettigheder". Retten kan endvidere inden for særlige områder underkastes restriktioner, som er indført ved lov, og som i et demokratisk samfund tjener almenvellet.*

Begrænsninger i retten til valg af opholdssted skal således have lov-hjemmel og må ikke være mere indgribende, end det er "nødvendigt"

for at opfylde de hensyn, som er oplyst i bestemmelsen. Indgrebet skal med andre ord være proportionalt.

- *Højesteret har tidligere afgjort en sag om opholdspligt i Center Sandholm for en udlænding på "tålt ophold". Højesteret nåede i sagen frem til, at opholdspligten ikke længere var proportional og derfor i strid med artikel 2 i Tillægsprotokol nr. 4 til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Højesteret anførte, at der ved proportionalitetsvurderingen bl.a. skulle lægges vægt på "at der efter det oplyste ikke er udsigt til, at udvisningen af A kan effektueres..." (Ugeskrift for Retsvæsen 2012, s. 2874).*